

בין שמואל הנביא ליום ירושלים

מכון מאיר

1. ברכות ל"א, ב'

ונתתה לאמתך זרע אנשים מאי זרע אנשים אמר רב גברא בגוברין ושמואל אמר זרע שמושה שני אנשים ומאן אינון שאול ודוד ורבי יוחנן אמר זרע ששקול בשני אנשים ומאן אינון משה ואהרן שנאמר משה ואהרן בכהניו ושמואל בקוראי שמו ורבנן אמרי זרע אנשים זרע שמובלע בין אנשים.

2. עין אי"ה ברכות א', ה', ל"ג

ל. ונתתה לאמתך זרע אנשים, מאי זרע אנשים א"ר גברא בגוברין. ... והנה מנהיגים פרטיים אפשר שיהי' לכל אחד כשרון מיוחד ברוחניות או בגשמיות. אבל כאשר ראתה שהדור צריך למנהיג כללי, וזה לא יתכן כ"א שיהי' איש שיתקבצו בו כשרונות רבים שלפי הנהיג הם אצל אנשים מפוזרים, ואז יוכל לעמוד בפרץ הדור להנהיג לבדו את הכלל. וזהו גברא בגוברין, שהרבה אנשים מצויינים ימצאו בו כ"א הצטיינות מיוחדת, באופן שיצלח להנהיג הכלל בריבוי פרטי השלימות הנדרשים.

לא. ושמואל אמר, זרע שימשח שני אנשים, ומאן נינהו שאול ודוד. להנהיג האומה, ביארנו כבר, שצריך דאגה מיוחדת למצב ההוה וגם למצב הלאומי הנצחי לדורות. והנה בהתקבץ ב' הדאגות במרכז אחד, לפי הטבע מתחלשת כל אחת ע"י השפעת חברתה. ... וזהו שבקשה שתכלול כשרונו של שמואל, שישפיע מרוחו בשלימות על מצב ההוה באופן שלם כאילו דבר אין לו עם הלאומיות הנצחית, וזהו נודע ממשחת שאול שהיתה מלכותו אינה נמשכת ולא התייחסה כ"א אל מצב ההוה של ישראל. אמנם מלכות דוד היא נצחית, דוד מלך ישראל חי וקיים, ימצא בו ג"כ זה הכח בשלימות גמורה. ...

לב. ורבי יוחנן אמר זרע ששקול בשני אנשים, ומאן נינהו משה ואהרן כו'. כבר ביארנו חכמים ז"ל בסנהדרין שהי' משרע"ה אומר יקוב הדין את ההר ואהרן הי' רודף שלום. ...

לג. ורבנן אמרי זרע שמובלע בין אנשים. כי אתי רב דימי אמר לא ארוך ולא גוף כו'. להשפיע על הדור מוכרח שיהי' [המשפיע] קרוב במעלתו אל הדור באופן שיהי' ראוי להשפעה. ע"כ ויתרה החסידה על שלימות עצמו ובקשה שיהי' מובלע בין אנשי הדור, היינו באופן שיהי' ראוי שיקבלו הנהיגה ממנו.

3. אורות עמ' קנ"ב; אורות ישראל ה', ב'

צדקה עשה הקב"ה עם עולמו, מה שלא נתן כל הכשרונות במקום אחד, לא באיש אחד ולא בעם אחד, לא בארץ אחת, לא בדור אחד ולא בעולם אחד, כי אם מפוזרים הם הכשרונות, והכרה השלמות, שהוא כח המושך היותר אידיאלי, הוא הגורם להמשך אחרי האחדות המרוממה, המוכרחת לכא בעולם, והיה ביום ההוא יהיה ד' אחד ושמו אחד. אוצר סגולת עולמים בישראל הוא גנוז.

4. אורות עמ' קס"ט; אורות ישראל ח', ו'

רבווי הצביונים השונים, שמתחלקים בעמים רבים, כלולים בישראל ביחד, "יצב גבולות עמים למספר בני ישראל". מתוך כך הם עלולים יותר לפירודים ומחלוקות פנימיים, ומתוך כך יכולים להיות לעולם עם לבדד מבלי להתערב בין העמים, באין מהסור כל הנמיות והכשרונות השונים.

5. מגילה כ"ו, א' ורש"י

תנא קמא סבר לא נתחלקה ירושלים לשבטים ... דתניא אין משכירים בתים בירושלים מפני שאינן שלהן. אין משכירין - צעלי צתים את צתיהם לעולי רגלים, אללא צתנס נותנין להן, ונכנסין לתוכן.

6. בראשית רבה ע', ט"ו

ושם הגדולה לאה גדולה במתנותיה כהונה לעולם ומלכות לעולם ... ושם הקטנה רחל קטנה במתנותיה יוסף לשעה שאול לשעה ושילה לשעה.

7. עין אי"ה ברכות א', א', קל"ז

דרש רב המנונא, מאי דכתיב מי כהחכם ומי יודע פשר דבר, מי כהקב"ה שיודע לעשות פשרה בין שני צדיקים, בין חזקיהו לישעיהו. חזקי' אמר ליתי ישעי' לגבאי כו' וישעי' אמר ליתי חזקי' גבאי כו'. כח הנבואה שהשפיע הקב"ה לישראל בזמן הנבואה היה תעודתו למלא את הצרכים הנצחיים של האומה, להנחילה חיי עד רוחניים, ... וכח המלוכה היה לאשר את העם בחיים הלאומיים בהוה. ... שאם ישים העם דאגתו רק לקיומו העתידי ולמצבו בהוה לא ישים לב, הלא אז יבוזו זרים יגיעו ויפול בנופלים, עד שגם מעלות רוחו ושאיפתו לקיומו הנצחי יאבדו ממנו. ולעומת זה מה רבה ערך

ההשחתה, אם יפת לב העם לשום על דגלו רק חיי שעה וחסנו הזמני, כי אז בעבור דור יסוף כחו ויכשל ויפול.

8. מאמרי הראי"ה עמ' 334-333; דגל ירושלים (מלונדון) התבלט שם ציון אצל ההבטאה של מלכותנו, ... אמנם "ירושלים" מבטאת בהבלטתה את המטרה של קדושתנו מצד עצמה ... המקום של בית המקדש.

9. עין אי"ה שבת א', ב', קי"ב

הענותנות תראה איך ... שגם כל הדברים הרחוקים והמאורעות הקשים יש ... לספחם אל הטוב ולהשתמש בהם לתכלית היושר והתיקון הנאה שבחיים. והקפדנות אמנם תשמש להראות לדעת, כי המרכז שאליו כל צדדי החיים ונטיותיהם צריכים לפנות הוא רק הטוב והצדק.

10. עולת ראי"ה א' עמ' רל"ג-רל"ד

והנצח, "זו ירושלים. וההוה, זו ביהמ"ק". ... החוסן הלאומי הישראלי פגש בדרכו מכשולים רבים, ועוד הוא עלול לפגש, וכולם ינצח בעז' ד' ויעמד לנצח. נבדל מזה הוא רוח ד' אשר על ישראל, שהוא עתיד להיות לאור עולם, בו אין תכונת הפגישה של התנגשות להתפשט בכחו, כי לא נצטוונו לשאת חרב ומלחמה ולקרא בשם ד' לעמים לא ידעוהו, כי אם כאשר יגדל שם ישראל, ועמים רבים יראו את ההוד והתפארת הקדושה, ושלוש העולמים הנמשך מהוד דעות נשגבות כאלה, שבהם רפודה קדושתן של ישראל, בלא פגישה של התנגשות, ובלא התגברות, ירצו לבקש את ד' אלהי ישראל. א"כ ב"המ"ק, מקום האורה, לא בנצח יתגבר, לא בהוראת נצוח, המורה התגברות של פגישה על ההתנגדות, כ"א בהוד הנתון עליו, ברוח החן והקדושה, לפניו יכרעו איים, ועמים רבים יבקשו פני ד' בהר ציון, ע"פ תביעה הבאה מהכרה פנימית מצדם, שזהו ערך פעולת ההוד.

11. אורות הקודש ג', קי"ז; העצמיות והמלחמה הפנימית

העצמיות בכנסת ישראל, ע"ט

מי שהוא ממדת המלכות לית ליה מגרמיה כלום, והיא מדה שהחסרון והיתרון מתחברים בה בנושא אחד. ראוי הוא אדם זה לספוג לתוכו את הכל, ... כל המדות, כל התכונות, כל הצדדים, ואין בו שום סתירה.